

Datum

20 oktober 2016

Werkprotocol Flora- en faunawet

Aanleg damwand Noordse Dorpsweg

David van der Veen

Colofon

Opdrachtgever	
Sector	Watersysteem
Afdeling	Waterkeringen en waterlopen
Projectleider	Klaas Zondervan

Opdrachtnemer	
Sector	Techniek, Onderzoek en Projecten
Afdeling	Onderzoek en Advies
Projectleider	David van der Veen
Kwaliteitsborger	Wouter Teunissen

Rapport	
Rapporteur	David van der Veen
Versie	1
Rapportnummer	16.094102
Trefwoorden	Ecologie, Kunstwerk, Oppervlaktewater, Wet- en regelgeving

Inhoud

1. Omschrijving werkzaamheden	7
2. Beschermde planten en dieren ter plaatse	9
3. Maatregelen	11

1. Omschrijving werkzaamheden

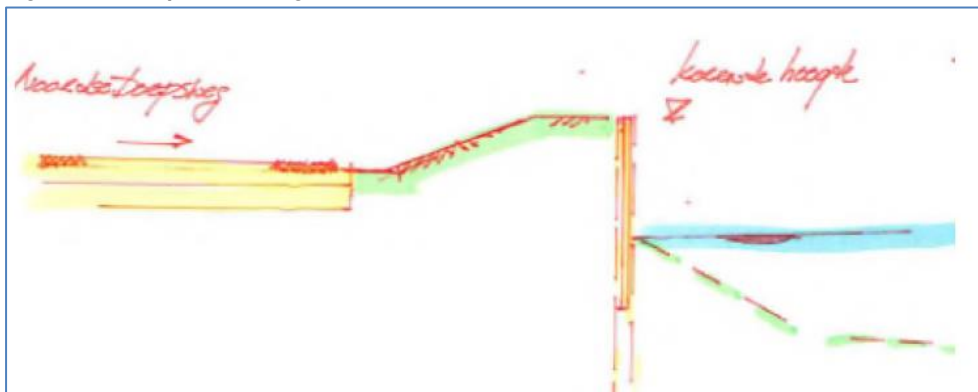
Aard werkzaamheden:	Aanleg damwand (figuur 2): Om de waterkering weer aan de veiligheidsnormen te laten voldoen wordt een dijkverbeteringsmaatregel toegepast in de vorm van een damwandconstructie. – Het ontwerp bestaat uit een gestaffelde damwandconstructie. De eerste damwandplank wordt aangebracht tot op de pleistocene zandlaag op een diepte van -11,0 m NAP. Deze plank is 10 meter lang. De tweede, derde en vierde damwandplank zijn korter, namelijk drie meter lang. – De damwand wordt afgewerkt met een deksloof met daarbij aflopend een talud richting de Noordse Dorpsweg.
Categorie werkzaamheden:	Ruimtelijke ontwikkeling
Gebied:	Noordse Dorpsweg, Nieuwkoop, Zuid-Holland (figuur 1)
Uitvoeringsperiode:	Oktober 2016 t/m december 2016
Natuurfuncties gebied:	Nee, wel gelegen naast Natura 2000, Natuurnetwerk Nederland
Uitgevoerd onderzoek en geraadpleegde bronnen t.b.v. natuurwetgeving:	– P.M.W.M. Pepping, Antea Group, november 2015, Natuurtoets Onderzoek ten behoeve van dijkverbetering aan de Noordse Dorpsstraat – AnteaGroup, november 2015, MER Aanmeldnotitie m.e.r.-beoordeling, Dijkverbetering Noordse Dorpsweg Nieuwkoop – Check op 22 september 2016 in de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF 2006-2016) op alle soorten – Check op 22 september 2016 in Waarneming.nl (2006-2016) – Ecologisch veldbezoek op 17 oktober 2016 door David van der Veen
Gedragscode van toepassing:	Ja, gedragscode Flora- en faunawet voor waterschappen (Unie van Waterschappen, 2012)
Ontheffing Flora- en faunawet noodzakelijk:	Nee, de maatregelen die worden voorgeschreven in de gedragscode zijn uitgewerkt in dit werkprotocol en bieden een zodanige bescherming dat geen negatieve effecten voor flora en fauna worden veroorzaakt.
Vergunning Natuurbeschermingswet noodzakelijk:	Nee, als de volgende combinatie wordt gebruikt: – heimachine, groot ,klasse 3a, uit 2006 of nieuwer, met een maximaal verbruik van 2400 liter brandstof, te gebruiken binnen de maximale periode van 25 dagen. – graafmachine, groot, klasse 4, uit 2014 of nieuwer, met een maximaal verbruik van 3000 liter brandstof, te gebruiken binnen de maximale periode van 25 dagen. Wel is een Aeries-melding nodig bij de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS). Ja, als van het bovenstaande wordt afgeweken. Dit in verband met stikstofoverschrijding van de Kritische Depositiewaarde (KDW). De overschrijding is afhankelijk van, de duur van de werkzaamheden en de in te zetten klasse machines (heimachine, graafmachine).
Natuurnetwerk Nederland (NNN)-toetsing noodzakelijk:	Nee, het gebied (figuur 4) maakt geen deel uit van het Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Figuur 1: Locatie aanleg damwand

Bron: AnteaGroup, november 2015, MER-Aanmeldnotitie m.e.r.- beoordeling, Dijkverbetering Noordse Dorpsweg, Nieuwkoop

Figuur 2: Dwarsprofiel aanleg damwand

Bron: AnteaGroup, november 2015, MER-Aanmeldnotitie m.e.r.- beoordeling, Dijkverbetering Noordse Dorpsweg, Nieuwkoop

2. Beschermden planten en dieren ter plaatse

Op basis van de Ecotoets, de check in de Nationale Databank Flora en Fauna en ecologisch veldbezoek door Waternet op 17 oktober 2016, wordt in de onderstaande tabel kort aangegeven welke beschermde planten en dieren hinder kunnen ondervinden van de werkzaamheden. De Ecotoets en andere onderzoeken kan/kunnen desgewenst worden opgevraagd bij de opzichter van Waternet.

Tabel: Beschermden soorten en noodzakelijke maatregelen

Beschermden soorten uit soortgroep	(Mogelijk) aanwezig in het plangebied	Tabel Ffwet	Voortplanting verwacht in gebied?	Verplichte maatregelen? (zie hoofdstuk 3)
vaatplanten	ja, rietorchis in de omgeving	2	nee	nee, geen geschikt biotoop
zoogdieren (grond)	ja, noordse woelmuis en waterspitsmuis	3 (HRIV)	nee	nee, noordse woelmuis, door ontbreken (sub)optimaal habitat, ja i.v.m. waterspitsmuis foerageergebied en schuilgelegenheid *
broedvogels	ja, algemene soorten	vogels	ja	nee, want buiten het broedseizoen
niet-broedvogels VR	ja, smient, krakeend	vogels	ja	nee, want buiten het geschikte leefgebied van open water
vissen	ja, kleine modderkruiper, rivierdonderpad en bittervoorn	2/3	nee	ja , overwintering bittervoorn en kleine modderkruiper. nee, rivierdonderpad
amfibieën	ja, heikikker	3 (HRIV)	nee	nee
reptielen	ja, ringslang	2	nee	nee, i.v.m. werken buiten kwetsbare periode en afwezigheid winter-, voortplanting- en zomerhabitat *
libellen	groene glazenmaker	3 (HRIV)	ja	ja , i.v.m. krabbenscheer ter hoogte van de huisnummers 3 en 5
overig	gestreepte waterroofkever	3 (HRIV)	ja, niet onderzocht**	ja , i.v.m. aanwezigheid in flauwe oevers

* Op basis van het onderzoek van Antea en het veldbezoek op 17 oktober door Waternet

** Bekend is dat de gestreepte waterroofkever voorkomt in de naastgelegen Nieuwkoopse Plassen

 wijziging t.o.v. de Ecotoets 2015, Antea Group

Figuur 3: Natuurbeschermingswet gebieden

Bron: Overzicht gevoelige habitats, Aeries Calculator, Ministerie van EZ

Figuur 4: Natuurbeleidskader gebieden

Bron: Natuurbeheerplan 2016, Provincie Zuid-Holland, (rode lijn = plangebied, liggend buiten NNN-begrenzing)

Figuur 5: Krabbenscheer in het oostelijk deel van het plangebied in naastgelegen sloot

Bron: Ecotoets, AnteaGroup 2015, de waarneming is bekend van het deel tussen de adressen Noordse Dorpsweg 3 en 5

3. Maatregelen

Hoofdstuk 3 bevat de maatregelen die de aannemer moet treffen om de planten en dieren in het plangebied te beschermen, zodat wordt voldaan aan de Flora- en faunawet. *De maatregelen zijn afgestemd op de uitvoeringsperiode die in dit werkprotocol wordt vermeld. Als de werkzaamheden plaatsvinden in een andere periode of op een andere plaats moet het werkprotocol worden herzien. Mogelijk zijn dan aanvullende en/of andere maatregelen noodzakelijk.* Voor alle soorten geldt een algemene zorgplicht. Dat wil zeggen dat de aannemer in redelijkheid activiteiten moet vermijden waarvan kan worden vermoed dat ze nadelig zijn voor in het wild levende planten en dieren. Aanbevolen is om FUP's (Fauna Uittredeplaatsen) aan te leggen langs de damwand (zie advies Esther Spielmann)

Maatregel 1 – waterspitsmuis en gestreepte waterroofkever

Maai het riet (buiten N2000-gebied) weg, voorafgaand aan de werkzaamheden in oktober/november, op de plekken waar materiaal/materieel en de damwand langs of in de rietkragen komt te staan. Dit betreft de kant waar wordt gewerkt (dus de directe berm langs de Noordse Dorpsweg, zie onder andere figuur 6). Hiermee wordt voorkomen dat (ondanks de mobiliteit van de waterspitsmuis en de gestreepte waterroofkever), individuele dieren worden vertrapt of stress krijgen.

Figuur 6: Indruk van de aanwezige rietkragen in het plangebied

Maatregel 2 – vissen, algemene amfibieën, ringslang, waterspitsmuis en gestreepte waterroofkever

Werk in één richting, vanaf de kopse kant naar open water toe, zodat mobiele soorten kunnen vluchten naar water waar geen werkzaamheden plaatsvinden.

Maatregel 3 – krabbenscheer

Op één locatie staat krabbenscheer in het water (zie figuur 5). Daar moet minimaal 50% van de vegetatie en waterbodem worden gespaard. Werk er omheen of laat deze planten voorafgaand aan de werkzaamheden, uit het water halen door een deskundige¹ en sla ze op in bijvoorbeeld

¹ **Ecologisch deskundige**

Onder een ecologisch deskundige verstaan we “een persoon die in een bepaalde situatie en voor specifieke soorten gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden en aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie”. Een deskundige voldoet aan één of meer van de volgende punten:

- heeft een afgeronde hbo- of universitaire opleiding met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie
- heeft een afgeronde mbo-opleiding met als zwaartepunt de Flora- en faunawet, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten

een schone cementkuip met water uit de sloot waar de krabbenscheer in staat. Zet ze na de aanleg zo snel mogelijk terug op de plaats waar ze zijn aangetroffen. Noteer de teruggezette aantallen per dag in het weekrapport.

Maatregel 4 – Natura 2000-gebied

In het Natura 2000-gebied Nieuwkoopse Plassen en buitenplaats De Haeck mag niet worden gewerkt zonder toestemming van de beheerder van het gebied. Het riet in het N2000-gebied mag om dezelfde reden ook niet worden weggemaaid.

Maatregel 5 – Stikstofdepositie en Natura 2000-gebied

Er mogen geen zwaardere machines worden ingezet dan voorafgaand is vastgesteld door Waternet. Dit heeft te maken met de maximale stikstofdepositie tijdens de uitvoering, die is berekend in Aerius. Door gebruik te maken van de onderstaande machines is geen vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet nodig.

- heismachine, groot ,klasse 3a, uit 2006 of nieuwer, met een maximaal verbruik van 2400 liter brandstof, te gebruiken binnen de maximale periode van 25 dagen.
- graafmachine, groot, klasse 4, uit 2014 of nieuwer, met een maximaal verbruik van 3000 liter brandstof, te gebruiken binnen de maximale periode van 25 dagen.

Als van het bovenstaande wordt afgeweken en gebruik wordt gemaakt van zwaardere machines, dan moet dit ruim (circa een maand) van te voren worden aangegeven bij de ecologen van Waternet, zodat opnieuw een berekening kan worden gemaakt. Dit in verband met mogelijke stikstofoverschrijding van de Kritische Depositiewaarde. De overschrijding is afhankelijk van de duur van de werkzaamheden en de in te zetten machineklassen (heismachine, graafmachine).

3.1 Procedurele maatregelen

A) Het werkprotocol maakt deel uit van het bestek en is bindend voor de aannemer en wordt door deze geparafeerd voor gezien.

B) Bij onvoorziene omstandigheden, dat wil zeggen als onverwachts andere beschermde soorten aanwezig blijken te zijn dan de soorten die in dit werkprotocol zijn genoemd, neemt de aannemer contact op met de opzichter van Waternet. Deze bepaalt in overleg met het Natuurwetloket welke maatregelen nodig zijn om de betreffende soort te beschermen.

C) Bij calamiteiten, dat wil zeggen als ondanks de genomen maatregelen schade is ontstaan aan beschermde planten of dieren, neemt de aannemer contact op met de opzichter van Waternet en vult het calamiteitenformulier in. Het doel van deze procedure is om te bekijken of de betreffende schade in de toekomst kan worden voorkomen. De opzichter bespreekt de calamiteit met het Natuurwetloket.

D) De aannemer zorgt ervoor dat dit werkprotocol en een calamiteitenformulier te allen tijde op het werk aanwezig zijn.

Bijlagen:

Formulier calamiteiten

-
- is werkzaam voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus
 - zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de soortenbescherming en is werkzaam of aangesloten bij Nederlandse organisaties zoals de Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied
 - zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van monitoring en/of bescherming.

Formulier calamiteiten flora & fauna

In te vullen door de aannemer

Polder : _____

Aannemer : _____

Opzichter Waternet : _____

Gegevens calamiteit

Datum : _____

Lokatie : _____

Toedracht : _____

Schade aan beschermde soorten:

Afspraken over voorkomen schade in de toekomst:

Paraaf:

Aannemer: _____ Datum: _____

